

Zápisnica

Michal S. a Ján T. vypovedajú nasledovne:

Po odchode čs. vojska z Uzovskej Panity (*Uzovská Panica*) asi o týždeň prišli maďarskí četníci približne o 21. hod. Boli len dvaja, ktorí hovorili, aby sme sa ráno vystáhovali. Túto výzvu sme neuposlúchli a šli sme na Okresný úrad do Felediniec (*Jesenské*). Tam sme si podali žiadosť, že nie sme legionári a nezapredali sme maďarský štát. Potom opäť prišli četníci a dali nám zase termín len jeden deň. Keď sme sa nevystáhovali, četníci nás odviekli na Okresný úrad do Felediniec. Tam nám prehliadli dokumenty a potom nás prepustili domov. Dňa 9. 12. 1938 zase prišli četníci a dali nám termín 24 hodín, aby sme buď všetko odpredali, alebo si zobrali so sebou k Čechom. Druhý deň prišli četníci do dvora a museli sme sa ihneď vystáhovať za hranice na územie ČSR. Pri vypovedaní z Maďarska četníci každého tĺkli rukami po hlave a pažbou pušky ich tĺkli po tele. So sebou sme si mohli vziať len tie najnutnejšie potrebné veci. Ostatné veci a predmety sme museli tam zanechať.

V tomto prípade ide o 65 rodín, ktoré boli vypovedané v priebehu 12 hod. z obce Uzovská Panita. Viac nevieme nič udať.

Zápisnica ukončená a podpísaná.

Strážmajster Hejl, v. r.

Michal S., v. r.

Ján T., v. r.

SNA, KÚ, kr. 256, f. 71527/38 prez., bez č.

153

12. december 1938, Hrnčiarska Ves.

Zápisnica napísaná s Jurajom H., roľníkom, predtým obyvateľom obce Ožďany, ktorý vypovedal o okolnostiach jeho vykázaní z okupovaného územia a o hodnote tam zanechaného majetku.

Zápisnica

Juraj H. po upozornení, aby povedal pravdu vo veci jeho vypovedania z odstúpeného územia, udal:

V roku 1936 som sa prisťahoval z Budínej, okres Lučenec, do Ožďan, okres Rimavská Sobota, kde som kúpil pozemky od Samuela L. z Ožďan za 50 000 Kč. Okrem toho som v Ožďanoch kúpil obytný dom od Jána Ď. za 13 650 Kč. V Ožďanoch som býval až do ich obsadenia maďarským vojskom. Príčinu na vypovedanie som nedal.

Dňa 8. 12. 1938 o 19. hodine prišli do môjho domu dvaja maďarskí četníci so starostom Nagy-Molnárom a nariadili mi, aby som sa do 12. hodiny dňa 9. 12. 1938 vystáhoval z Ožďan na územie Slovenskej krajiny.

Dovolili mi odviezť len toľko, koľko som si sám mohol odviezť na voze s jedným párom volov. Ďalej mi dovolili si vziať so sebou 29 maďarských pengő. Ostatné veci som musel nechať v Ožďanoch.

Trýznený som nebol.

Toto mi môže dosvedčiť Ján B. a Serafin A., t. č. bývajúci v Hrnčiarskych Zalužanoch.

Juraj H., v. r.

SNA, KÚ, kr. 256, f. 71527/38 prez., bez č.

154

12. december 1938. Lovinobaňa.

Správa okresného úradu Prezidiu krajinského úradu v Bratislave o celkovej bilancii vyhostovania v okolí obce Lovinobaňa a konkrétne o Vojtechovi K., Alojzovi K., Leovi S., Emilovi P., Jozefovi a Rudolfovi D., Jánovi H., Ervínovi F., Jozefovi B., Františkovi K., Jánovi P., Alojzovi S., bývalých obyvateľoch okupovaného územia, ktorí vypovedali o okolnostiach ich vykázaní z územia maďarského štátu.

Zo súhlasných výpovedí všetkých vyhostencov možno konštatovať:

1. Vyhostovanie sa spravidla nekoná výmerom. Na okupovanom území usadených Slovákov a Čechov bez ohľadu na stav a povolanie vojenskej alebo četnickej orgány ústne vyzvú, aby sa v určenej krátkej lehote vysťahovali z obsadeného územia. Výmer o vyhostení odopru vydať aj vtedy, keď si to stránka výslovne žiada. V takomto prípade – podľa jednomyselnej výpovede všetkých – četník alebo zasahujúci vojak im kategoricky vyhlási, že ak sa v určenej lehote nevysťahuje, bude na hranice vyložený bez toho, že by si mohol niečo odniesť. Lehota na vysťahovanie je určená obyčajne do 24, niekedy do 48 hodín a len v celkom zriedkavých prípadoch je povolované predĺženie. Stáva sa však, že určia aj kratšiu lehotu, len 6 hodín.

2. Vyhostované sú aj osoby, ktoré si nadobudli domovské právo v niektorej obci na okupovanom území. Vojenské orgány to odôvodňujú tým, že maďarské úrady neuznávajú domovské právo nadobudnuté po roku 1918. Konkrétne prípady uvedieme nižšie.

3. Vyhostovaní nie sú telesne týraní, ale četníci každého Čecha alebo Slováka do krvi urážajú surovými nadávkami.

4. Za dôvod hromadného vyhostovania udávajú, že z obsadeného územia vyhostujú taký počet Slovákov a Čechov, koľko Maďarov je od nás vyhostených, čo je dôvod úplne falošný, pretože s vypovedaním z územia sa započalo hneď na druhý deň po okupácii, keď od nás ešte nikto nebol vyhostený a aj od toho času od nás bol vyhostený len celkom nepatrný počet osôb maďarskej štátnej príslušnosti.

Jednotlivé markantnejšie prípady uvádzam nasledovne:

Vojtech K., majiteľ hotela, reštaurácie, kina a obytného domu, spolu v hodnote 2 000 000 Kč. On sám je Čech, manželka Slovenka. Býval v Lučenci, kde získal aj domovskú príslušnosť. Tam zostal, resp. neevakuoval preto, lebo poslúchol výzvu z rozhlasu, aby každý zostal na svojom mieste. Bol vyhostený 2. 12. 1938 bez výmeru a mohol si odvieť len časť nábytku. Teraz býva u príbuzných svojej manželky v Českom Brezove, okres Lovinobaňa. Na vojenskom veliteľstve bolo mu výslovne povedané, že domovské právo, získané po roku 1918, sa neuznáva.

Alojz K., roľník, Čech, nájomca menšieho hospodárstva v Širkovciach, okres Feledince (*Jesenské*), príslušný do obce Troubelice na Morave. Maďarskí četníci ho 7. 12. 1938 vyhos-